

Să-L cunoști și să te cunoști (IX): Nu te teme, căci Eu sunt cu tine

De-a lungul vieții noastre de rugăciune, există, desigur, dificultăți sau îndoieli. În asemenea perioade, sunt numeroase motive să gândim că Dumnezeu, în mod deosebit, este alături de noi.

18.07.2021

Cu aproximativ șase secole înaintea nașterii lui Isus, poporul evreu era

sub dominația babiloniană. Mulți au fost luați prizonieri și duși într-o țară străină. Vechile promisiuni par a se fi prăbușit. Tentația de a gândi că totul fusese o înșelăciune este foarte puternică. În acest context apar texte profetice asupra eliberării poporului și, mai ales, oracole de o mare profunzime intelectuală, prin care Dumnezeu ne arată în orice moment proximitatea sa. „Nu te teme”, repetă El încă și încă: „Când vei traversa apele, voi fi cu tine, fluviile nu te vor acoperi. Când vei trece prin foc, nu te vei arde, flacăra nu te va arde” (Is 43,2). Și continuă mai târziu: „Nu te teme, căci Eu sunt cu tine.(...) Fă să revină fii mei din țările îndepărtate, fiicele mele de la extremitățile pământului” (Is 43,5-6).

Un refren constant

În *Noul Testament*, după cum este logic, această chemare la încrederea în Dumnezeu nu dispare, acest

reconfort în mijlocul angoaselor vieții nu încetează. Uneori, Domnul se folosește de îngerii săi, ca atunci când i se adresează lui Zaharia, soțul sfintei Elisabeta, în ziua când intră să tămâieze sanctuarul; era deja un cuplu în vârstă și n-au putut avea copii încă. „Nu te teme căci rugămintea ta a fost ascultată” (Lc 1,13), îi spune îngerul. Mesagerii lui Dumnezeu îi făcuseră un anunț similar Sfântului Iosif, când el a ezitat să o primească sau nu pe Maria la el (cf. Mt 1,20), sau păstorilor, când s-au temut aflând că Dumnezeu vrea ca ei să fie primii care să-l adore pe pruncul Isus, care tocmai se născuse (cf. Lc 2,10). De data aceasta, ca și în alte dăți, este semnul că Domnul vrea să ne însoțească mereu în deciziile importante ale existenței noastre.

Dar nu numai profeții și îngerii sunt purtătorii acestui „nu te teme”. Când însuși Dumnezeu s-a făcut om, chiar

El a continuat să intoneze personal acest refren pe căile vieții celor care îl înconjurau. Chiar cu aceste cuvinte, de exemplu, Isus își încurajează auditoriul să nu se lase invadat de incertitudine în privința hranei sau a îmbrăcăminte, ci să se preocupe înainte de toate de sufletul lor (cf. Mt 10,31); Cristos vrea de asemenea să-i dea pace sufletului șefului sinagogii care își pierduse fiica, dar nu și credința (cf. Mt 5, 36), să-i aline pe apostoli când, după o noapte furtunoasă, ei îl văd apropiindu-se de ei mergând pe apă (cf. In 6,19), sau liniștindu-i pe Petru, Ioan și Iacob – cei trei care au văzut gloria sa pe Tabor (cf. Mt 17,7). Dumnezeu caută să meargă mereu în întâmpinarea acestor frici, naturale în fața manifestărilor banale sau extraordinare ale acțiunilor sale.

Sfântul Josemaría nota și această reacție divină amintindu-și un eveniment special din viața sa

interioară. Mai precis, într-o zi de vară din 1931, celebrând Sfânta Liturghie, a înțeles într-un mod foarte clar că bărbații și femeile obișnuite vor duce crucea lui Cristos în toate activitățile umane. „De obicei, în fața supranaturalului mi-e teamă. Apoi vine acel *ne timeas!*, Eu sunt” [1]. Această teamă nu se prezintă numai în fața acestor acțiuni deosebite ale harului. Ea se prezintă și sub diverse forme în viața creștină obișnuită; de exemplu, când Dumnezeu ne face să întrevădem măreția iubirii sale și a milostivirii sale, când noi înțelegem un pic mai bine profunzimea darului său pe Cruce și în Euharistie, sau când resimțim invitația de a-l urma mai îndeaproape... și când suntem preocupați de consecințele acestor haruri în viețile noastre.

Mai tare decât orice îndoială

Rugăciunea, în timp ce suntem pe pământ, este o luptă [2]. Este dramatic faptul că dorințele cele mai nobile ale inimii umane – cum trăim în comuniune cu propriul nostru creator - au fost parțial desfigurate și răstălmăcite de păcat. Noi aspirăm la prietenie, la iubire, la frumusețe, la adevăr, la fericire, la pace, legându-le, în situația noastră actuală de efortul pentru a depăși greșelile, de dificultatea de a învinge anumite rezistențe, opoziții. Iar această condiție generală a vieții umane se regăsește și în relația cu Domnul.

La începutul vieții de pietate, mulți se tem la ideea că nu știu să se roage, ori se tulbură în fața eșecurilor lor, a inconstanței lor sau a dezordinii, care le poate însoți debutul oricărei sarcini. Vine apoi intuiția că apropiindu-te de Domnul înseamnă întâlnirea Crucii; nu trebuie să te

mire că apar: durerea, solitudinea, contradicțiile [3]. Ne temem și, de-a lungul anilor, că Domnul permite încercări și tenebre, care cer mai mult decât putem oferi. Sau privim nervoși posibilitatea ca rutina să ne cuprindă și, că la sfârșit, să ne mulțumim cu o relație mediocră cu Dumnezeu.

Aceste cuvinte – „Nu te teme!” – auzite de Zaharia, Iosif, păstori, Petru, Ioan, Iacob și atâția alții se adresează fiecăruia dintre noi, de-a lungul întregii noastre vieți. Ele ne amintesc că, în viața de har, ceea ce este decisiv nu este ceea ce facem noi, ci ceea ce face Domnul.

„Rugăciunea este o sarcină comună a lui Isus Cristos și a fiecăruia dintre noi” [4] în care protagonistul nu este creatura, care încearcă să fie atentă la Dumnezeu, ci Domnul și acțiunea sa în suflet. Înțelegem ușor acest lucru când Dumnezeu ne deschide noi orizonturi, când El trezește în noi

sentimente de gratitudine sau ne invită să ne angajăm pe drumul sfințeniei. Dar și această încredere ar trebui să persiste când apar dificultăți, când ne resimțim micimea și când pare că întunericul ne cuprinde.

„Eu sunt, nu vă temeți!” Isus ne înțelege după cum le înțelegea dificultățile, confuziile, temerile și îndoielile celor care voiau să-l urmeze. Efortul nostru de a trăi alături de El este întotdeauna mai mic decât al său pentru a ne păstra aproape. El este cel care vrea să fim fericiți și este destul de puternic spre a-și realiza scopul, bazându-se chiar pe fragilitatea noastră.

Dispoziții care ajută în rugăciune

Noi trebuie să depunem tot efortul pentru a intra pe drumurile autentice de rugăciune. Dacă discuția

cu ceilalți pare spontană sau naturală, în realitate, învățăm să vorbim - și descoperim atitudinile elementare ale dialogului – cu ajutorul altora, foarte încet. Este la fel în relația cu Dumnezeu, căci „rugăciunea trebuie să cuprindă sufletul puțin câte puțin, ca mica sămânță care va deveni mai târziu un copac frunzos” [5]. Astfel, este de înțeles de ce discipolii i-au cerut lui Isus să-i învețe să se roage (cf. Lc 12,1).

Printre atitudinile fundamentale pentru a intra într-o viață de rugăciune, se găsesc credința și încrederea, umilința și sinceritatea. Când ne rugăm cu o dispoziție proastă – de exemplu, când nu vrem să examinăm ce ne îndepărtează de Dumnezeu, sau când nu vrem să renunțăm la autonomia noastră – riscăm să avem o rugăciune sterilă. Este adevărat că aceste proaste atitudini sunt adesea inconștiente. În

plus, dacă urmăm un model greșit de eficacitate pentru rugăciune, atât de răspândit în cultura noastră, ne este ușor să cădem în capcana de a nu ne măsura relația cu Domnul decât prin rezultatele pe care le observăm și ne este greu, pe termen lung, să ne rugăm.

Printre aceste dispoziții intime de rugăciune, cele referitoare la încrederea în Domnul sunt deosebit de importante. În ciuda bunăvoinței, unele lacune în formarea lor determină numeroase persoane să trăiască cu o falsă noțiune despre Dumnezeu și despre ele însele. Uneori, putem gândi că Dumnezeu este un judecător rigid, cerându-ne o conduită perfectă; altă dată putem gândi că trebuie să primim ceea ce cerem așa cum vrem; sau că păcatele sunt un obstacol insurmontabil pentru a ajunge la o relație sinceră cu Domnul. Acest lucru pare evident, dar noi trebuie să ne construim viața

de rugăciune pe baza solidă a unor adevăruri fundamentale ale credinței. De exemplu, că Dumnezeu este un Tată iubitor care își găsește bucuria în raporturile cu noi; și că rugăciunea este mereu eficientă, pentru că ține cont de cererile noastre, chiar dacă nu sunt și ale noastre căile sale; sau că ofensele noastre sunt chiar ocazia de a ne apropia de Mântuitorul nostru.

Să-i oferim lui Dumnezeu dificultățile noastre

„Cum adică, nu știi să te rogi? – Așază-te în prezența lui Dumnezeu și din clipa în care spui: «Doamne, nu știu să fac rugăciunea!...», fii sigur că ai început s-o faci”. [6]. Cum a făcut-o și cu apostolii, Domnul ne învață puțin câte puțin să ne dezvoltăm aceste atitudini intime dacă nu ne ascundem în spatele unui monolog interior sau o rugăciune anonimă,

departe de adevăratele noastre dorințe și preocupări [7].

Cum s-a petrecut și cu ei, relația noastră cu Domnul progresează în ciuda propriilor noastre slăbiciuni. Lipsa de timp, distracțiile, oboseala sau rutina sunt frecvente în rugăciune, așa cum ele se produc și în relațiile umane. Uneori este necesar să ne gândim la porunci, să trecem peste lene, să punem pe primul loc ceea ce este urgent. Altă dată este nevoie de realism pentru a ne îngriji cu finețe de momentele consacrate Domnului, cum trebuie să o facă mama în familie, care nu poate face în nicio clipă ca și cum copilașii ei nu ar exista. Noi știm că, adesea, „în rugăciune, avem nevoie de o atenție care este greu de canalizat” [8]. Ne pierdem în preocupările noastre, în sarcinile de rezolvat și în stimulii ecranului. Și cel mai mare rău din toate astea este că ele ne pot bruia lumea noastră

interioară; apar atunci rănilor
amorului propriu, comparațiile,
visurile și fantasmelor, resentimentele
și amintirile de orice natură. Putem
experimenta că, deși ne știm în
prezența lui Dumnezeu, „în
momentele cele mai puțin oportune
ne vin în minte problemele
noastre...” [9].

Suntem afectați, desigur, și de
oboseala fizică: „munca îți copleșește
corpul și nu te poți ruga” [10]. Poate
fi o consolare amintindu-ți că
oboseala i-a adormit și pe apostoli în
momentul glorificării de pe Tabor (Lc
9, 32) sau cel al angoasei de pe
Ghetsemani (Lc 22,45). Iar pe lângă
oboseala fizică, ne încercăm frecvent,
în cultura noastră, o oboseală
interioară, care vine din anxietatea
sarcinilor cotidiene, din presiunea
din mediul profesional și din relațiile
sociale, sau incertitudinea asupra
viitorului... și această stare interioară

poate crește dificultatea de a medita liniștit.

Domnul înțelege bine – în fapt, mult mai bine decât noi – aceste dificultăți. Pentru acest motiv, chiar dacă ne fac să suferim pentru că ne-ar plăcea raporturile mult mai delicate cu El, adesea „puțin importă dacă (...) nu reușești să te concentrezi și să te reculegi” [11]. Tocmai putem încerca să-i vorbim lui Isus despre probleme, despre știri, despre persoane și despre amintiri care ne preocupă. Dumnezeu se interesează de tot ceea ce ne privește, oricât de trivial sau nesemnificativ ar părea. Acestea ar ajuta adesea să valorizăm problemele, persoanele sau reacțiile într-o manieră, cu un simț supranatural, având în vedere caritatea. Ca și copiii în brațele mamei lor, ne putem odihni în El, oferindu-i tulburările noastre, refugiindu-ne în inima sa pentru a ajunge la pace.

O hotărâre superioară față de a noastră

Dificultățile cele mai serioase „sunt probabil vicleniile Ispititorului, care face totul pentru a-l separa pe om de rugăciune, de unirea cu Dumnezeuul său” [12]. Domnul nostru a fost ademenit de diavol la sfârșitul celor patruzeci de zile în deșert, atunci când simțea foamea și slăbiciunea (Mt 4,3). De obicei cel rău profită de distracțiile noastre și de păcatele noastre pentru a ne inocula în suflete neîncrederea, disperarea și renunțarea la iubire. Din contră, după cum apare constant în Evanghelie, slăbiciunea noastră este un motiv pentru a ne apropia și mai mult de Domnul. Și, pe măsură ce avansăm în viața interioară, ne observăm defectele personale cu și mai multă claritate” [13].

Cu o prefăcută umilință, diavolul ne poate face să credem că nu suntem

demni de a fi în relație cu Dumnezeu, că dorințele noastre de a ne dăruia sunt aparente și că ele ascund o anumită doză de ipocrizie și o lipsă de fermitate. „Îți imaginezi că păcatele tale sunt atât de numeroase încât Domnul nu va putea să te asculte?” [14]. Conștiința nemerniciei noastre – prețioasă în sine – ne poate cauza suferințe reale, dar înșelătoare, care nu au legătură cu adevărata durere, dar care ne poate duce la o atitudine plângătoare, care chiar ne face rugăciune imposibilă. Bineînțeles că nepăsarea și păcatele pot fi un obstacol în rugăciune, dar nu în acest sens. Domnul nu încetează să ne iubească, oricare ar fi slăbiciunile noastre. Ele nu îl sperie, nu-l surprind și nu își abandonează dorința ca noi să atingem sfințenia. Chiar dacă eram fermi cu rutina, conformismul sau nepăsarea, Dumnezeu nu va înceta să ne aștepte revenirea la El.

Dar dușmanul ne poate tenta „chiar și când sufletul ne arde de dragoste după Dumnezeu. El știe că atunci căderea este mai dificilă, dar că, dacă obține ca creatură să-l ofenseze pe Dumnezeu, chiar în puține lucruri, ar putea atunci să lanseze contra acestei conștiințe teribila tentație de disperare” [15]. Apoi, pot interveni amărăciunea și decepția. Pentru a păstra vie speranța în orice moment, trebuie să fim realiști, să ne admitem nimicnicia, să ne dăm seama că acest presupus ideal de sfințenie pe care îl avem în minte – o plenitudine inaccesibilă – este fals. Trebuie să ne dăm seamă că este important să-i plăcem doar lui Dumnezeu și, pe deasupra, că ceea ce este într-adevăr decisiv este ceea ce Domnul face cu atotputernica sa iubire, bazându-se pe lupta și slăbiciunea noastră.

Speranța creștină nu este numai o speranță umană, bazată pe puterile noastre, sau pe intuiția naturală a

bunătății creatorului. Speranța este un dar care ne depășește, pe care Duhul Sfânt o insuflă și o reînnoiește în noi, în mod constant. În aceste momente de descurajare, „este momentul să strigăm: amintește-ți de promisiunile pe care mi le-ai făcut, pentru a mă umple de speranță; aceasta mă consolează și îmi umple viața de putere (Ps 118,49-50)” [16]. Dumnezeu este cel care ne-a chemat. Dumnezeu este mai ferm, mult mai mult decât noi, să ne unească cu El și El are puterea de a o face.

Când obscuritatea este lumină

De-a lungul vieții, ca în toate relațiile durabile, Domnul ne învață să-l înțelegem mai bine și să ne înțelegem diferit pe noi înșine. Relațiile lui Petru cu Isus, la început, cu ocazia primei întâlniri lângă Iordan, sunt diferite de cele de după moartea și învierea sa, pe malul lacului

Ghenezaret. Este și cazul cu noi. Nu ar trebui să ne surprindă că Domnul ne conduce pe căi divine, care nu sunt cele pe care noi le avem în minte. Uneori El se ascunde, chiar dacă plecăm în căutarea Sa, cu o pietate sinceră, ca atunci când femeile se duc la mormânt și nu-L găsesc (cf. Lc 24,3). Altă dată, în schimb, devine prezent când suntem închiși în noi înșine, ca atunci când se arată înviat apostolilor într-o cameră (cf. Lc 24,36). Dacă nu ne pierdem încredere de-a lungul timpului, vom descoperi că aceste tenebre erau luminoase, că Isus însuși ne îmbrățișa cu grijă – „nu-ți fie frică” ne repeta în acele momente când eram pe cale să ne întărim inima, pe măsura Lui.

[1] Fericitul Álvaro del Portillo, *Una vida para Dios: Reflexiones en torno a*

la figura de Josemaría Escrivá de Balaguer. Discursos, homilías y otros escritos, Rialp, Madrid, 1992.

[2] Cf *Catehismul Bisericii Catolice*, nr. 2573.

[3] Cf Sf. Josemaría, *Prietenii lui Dumnezeu*, nr. 301.

[4] Eugène Boylan, *Dificultades en la oración mental*, Rialp, Madrid, 1974, p. 147.

[5] Sf. Josemaría, *Prietenii lui Dumnezeu*, nr. 295.

[6] Sf. Josemaría, *Drum*, nr. 90.

[7] Sf. Josemaría, *Brazdă*, nr. 65.

[8] *Catehismul Bisericii Catolice*, nr. 2705.

[9] Sf. Josemaría, *Brazdă*, nr. 670.

[10] Sf. Josemaría, *Drum*, nr. 895.

[11] Sf. Josemaría, *Brazdă*, nr. 449.

[12] *Catehismul Bisericii Catolice*, nr. 2725.

[13] Sf. Josemaría, *Prietenii lui Dumnezeu*, nr. 20.

[14] *Ibid.* nr. 253.

[15] *Ibid.* nr. 303.

[16] *Ibid.* nr. 305.

Jon Borobia

.....

pdf | document generat automat din
<https://dev.opusdei.org/ro-ro/article/sa-l-cunosti-si-sa-te-cunosti-ix-nu-te-teme-caci-e/> (08.08.2025)